Vattenförvaltning på Gotland

Regionalt nyhetsbrev 1/2010

Länsstyrelsen
GOTLANDS LÄN

Välkommen till Länsstyrelsens informationsbrev som tar upp allmänna frågor om vattenförvaltning i Gotlands län. Vi vänder oss till er som är intresserade av Gotlands utveckling kring dessa frågor. Om ni har frågor kring vattendirektivet så kan ni vända er till E-post: beredningssekretariat.visby@lansstyrelsen.se eller via telefon till: Peter Landergren, allmänt vattenförvaltning inlandsvatten och kustvatten, 0498-29 21 19. Ulf Lavergren, allmänt vattenförvaltning, grundvatten, 0498-29 21 41. Sofia Scholler, vattenrådsfrågor, tfn 0498-29 20 81.

Länsstyrelsen i Gotlands län
621 85 VISBY
Tel 0498-29 21 00
www.lansstyrelsen.se/gotland
gotland@lansstyrelsen.se
Ansvarig utgivare:
Peter Landergren
peter.landergren@lansstyrelsen.se
Teamet för vatten och fiskefrågor.

Länsstyrelsen kommer att ge ut nyhetsbrevet digitalt två gånger varje år. Har du idéer och tips om vad brevet skulle kunna innehålla vill vi att du hör av dig till teamet för vatten och fiskefrågor.

Pris på vatten

Vattenprisutredningen konstaterar att Sverige uppfyller de formella krav på prispolitik för vatten som ställs i EU:s ramdirektiv för vatten men för att uppnå målet ”god vattenstatus” så krävs omfattande åtgärder.

Utredningen bedömer att förutsättningarna för att kostnadseffektiva åtgärder ska vidtas ökar om ekonomiska styrmedel används i större utsträckning. Sverige utnyttjar i mycket begränsad omfattning ekonomiska styrmedel inom vattenförvaltningen. Enligt utredningen kan reglerande styrmedel behöva minska till förmån för ökad flexibilitet när det gäller hur och var åtgärder ska vidtas.

Vattenprisutredningen föreslår en ändring i miljöbalken som ger möjlighet för verksamhetsutövare att vid miljöprövning av verksamhet välja att betala en avgift för intrånget/skadan istället för att bekosta eller utföra kompensatoriska åtgärder. Avgifterna ska användas för miljövårdande åtgärder, som då kan vidtas där man får mest miljönytta för pengarna. Utredningen anser också att tidigare lämnade förslag om en flexiblare användning av de s.k. fiskeavgifterna och finansieringen av övervakningen av vattenmiljöns utveckling ska genomföras.

Utredningen förordar en utredning av hur tillgängliga medel inom EU:s gemensamma jordbrukspolitik och dess landsbygdsprogram kan användas på ett mer kostnadseffektivt sätt, särskilt med beaktande av de krav som ställs i ramdirektivet för vatten. Detta bör utredas av Jordbruksverket senast inför nästa programperiod.

Eventuella konsekvenser

Kostnader för vattenundersökningar kan även komma att belasta mindre verksamheter som jord- och skogsbruk. För de större tillståndspliktiga gårdarna i landet (ca 500 st) kan avgifter i stället för villkor om vattenvård finnas som alternativ. Avgifterna skulle gå till en fond som finansierar åtgärderna vilket utredningen menar skulle kunna bli mer kostnadseffektivt.

Landsbygdsprogrammet kan används mer effektivt. I det nya programmet för 2014-2020 bör man utreda hur man kan styra bättre så att man får ut mer vattenvård per krona. Till exempel kan geografisk anpassning av ersättningsnivåerna vara ett sätt. Läs mer på: http://www.sweden.gov.se/sb/d/12858/a/141098

LITTERATURTIPS

En sammanfattning av vattenförvaltningens centrala begrepp och hur de hänger samman.
http://www.vattenmyndigheterna.se/NR/rdonlyres/31C7C8ED-DB14-4459-8014-27810ABE1A41/0/faktablad_3Web.pdf

Lokala åtgärdsplaner

Under hösten ska länsstyrelsen sätta igång med att ta fram lokala åtgärdsplaner tillsammans med berörda. Länsstyrelsen tar fram ett förslag på innehåll som tas upp på kommande möten under hösten med vattenråden och Gotlands kommun och som därefter revideras. I dag finns det 8 olika åtgärdsområden som kan bli aktuella och indelningen är tänkt att följa vattenrådens geografiska avgränsningar.

Åtgärdsprogrammet är tänkt att innehålla:

- En beskrivning av åtgärdsområdet
- Vattnets ekologiska, kemiska och kvantitativa status
- Pågående och planerade åtgärder
- Miljökvalitetsnormer för åtgärdsområdet
- Påverkansbilden med tex. källfördelning under respektive miljöproblem
- Åtgärdsbehov, kostnader och eventuellt ansvarsfördelning
- Prioriteringar av åtgärder
- Uppföljning av åtgärder - -miljöövervakning

MER INFO PÅ WEBBEN!

www.lansstyrelsen.se/gotland/amnen/Vatten
www.vattenmyndigheten.se
www.vattenkartan.se
www.viss.lst.se
www.vattenorganisationer.se/

På gång i vattenråden

Närsån

Arrangerade tillsammans med Östra Gotlands vattenråd i maj en föredragskväll med Björn Hjernquist – Övergödning, jordbruk och fisk i Östersjön. Vattenrådet har påbörjat vattenprovtagning, främst på platser där vatten från de kommunala biodammarna för avloppsvatten rinner ut i recipient. En vandring längs Närsån planeras, liksom studiebesök vid anlagd våtmark. Greppa Näringen har fått en nystart i området och till hösten påbörjas studiecirkeln Vattnets väg.

Nordvästra Gotland

Ett samarbete med Högskolan på Gotland har inletts, där två studier görs som examensarbeten. Det handlar dels evertebratinventering i Ireån, dels om närsalter i Ireån och hur de påverkas av en dikning. Vattenrådet planerar också en utflykt till den stora pågående dikningen av Ireån där vi kommer få veta hur det går till i ett dikningsföretag. Därefter blir det diskussion och synpunkter.

Snoder

Snoderåns vattenråd har fått LOVA-stöd som skall användas till försök med att anlägga fosforfällor. Just nu pågår en förstudie och man planerar att börja anläggandet under sommaren. Man skall ta prover före och efter för att se effekten. Rådet provtar även kväve i vattendrag och diken för å få en bättre överblick över tillståndet i avrinningsområdet.

Norra Gotland

Även Norra Gotlands vattenråd har fått LOVA-stöd. De skall identifiera möjliga projekt för vattenrådet med målet att minska övergödningen till Österjön. Mät-

Vattenförvaltning på Gotland

Regionalt nyhetsbrev 1/2010

DEN 15 APRIL HÖLLS DET ANDRA MÖTET FÖR KVINNOR OM VATTEN

Enligt EUs Vattendirektiv skall alla berörda ha möjlighet att delta i arbetet med åtgärder för våra vatten. Länsstyrelsen har dessutom ett uppdrag att arbeta för en jämn representation av kvinnor och män i olika grupper. Eftersom deltagarna i vattenråden till stor del är män har vi behov av att tillföra kvinnors erfarenheter och synpunkter.

Den 15 april hölls det andra mötet för kvinnor om vatten. Kvällen inleddes med att genusforskaren Gun Lidestav berättade om sin forskning kring hur kön spelar roll i det traditionella skogsbruket. Hon berättade om hur man kan se genusperspektivet i naturresurshushållning och svarade på frågan hur en forskare ser på betydelsen av jämn representation av könen i vattenförvaltningen. Därefter samlades diskuterades kvinnors roll i vattenförvaltning och det framkom att det bland deltagarna finns ett behov av liknande möten framöver.

Från de två möten som hållits med detta tema kan vi dra slutsatsen att när kvinnor samtalar om vatten kommer andra frågor upp på agendan än det i allmänhet gör i vattenrådens diskussioner. Det blev betydligt större fokus på dricksvattenkvalitet- och kvantitet. Ett nytt möte planeras till hösten.

ningar har påbörjats på strategiska platser i tillrinningen till Vägumeån. Det reningsverk som idag släpper renat vatten i ån ska stänga inom närmaste året, så för att få referensvärden så började rådet med dessa mätningar i maj. Denna å är den i avrinningsområdet som är i sämst kondition och området runt åmynningen har också väldigt dålig cirkulation.

Västra Gotland

Västra Gotlands vattenråd har fått sin LOVA-ansökan beviljad för att projektera för att minska näringsläckaget till Paviken och Östersjön. Dessutom har länsstyrelsen beviljat medel till lämpliga åtgärder för Paviken som klassas som Natura 2000-område. Kontakter har tagits med Ekologgruppen för att ta fram åtgärdspaket för vattenrådets område. Vattenrådet har dessutom sökt och erhållit pengar för fiskevårdande åtgärder på ett ställe inom åsystemet och arbetet är påbörjat i samråd med markägare och Länsstyrelsen. Utöver detta har, vid flera tillfällen, åvandringar gjorts med representanter för Länsstyrelsen och Ekologgruppen för att ge konkreta tips på lämpliga åtgärder. Vattenprovtagningar inom hela åsystemet har pågått sedan i början av april.

Gothemsån

Har fått LOVA-stöd för förstudier av två större projekt, det ena för en miljödamm i Källunge myr och det andra en fördämning, en dammlucka vid Västerbjärs i Lina myr.

Östra Gotland

Östra Gotlands vattenråd håller på att lägga upp en provtagningsplan för ett 5-tal åar i området. Som nämnts ordnades en föreläsning av Björn Hjernqvist tillsammans med Närsåns vattenråd.

Fosforfälla och fosfordamm

Sara Almqvist har på uppdrag av Snoderåns vattenråd gjort en kunskapsöversikt om fosforfällor och fosfordammar. Är du intresserad av åtgärderna kan du kontakta Sara så skickar hon över mappen med informationsmaterial. Tel: 206770, e-post: sara.almqvist@konsult.lrf.se.

På initiativ från Snoderåns vattenråd planeras två informationstillfällen om fosforfälla respektive fosfordamm under sommaren/hösten. Mer information om detta skickas ut till vattenråden när tid, plats och datum är bestämt.

"Det vatten du hämtar ur bäcken lär dig känna källan."
Japanskt ordspråk